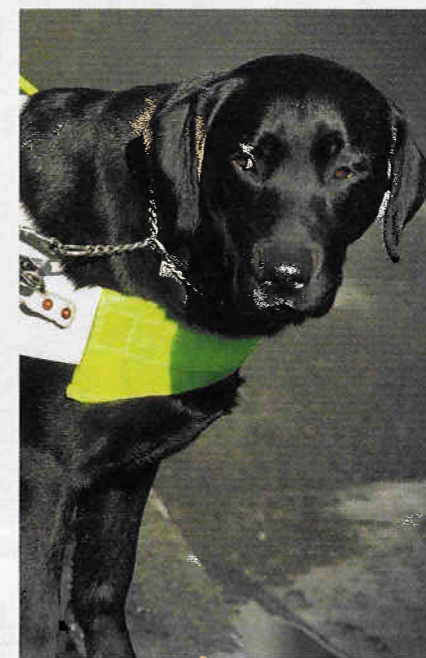




Kapital kårer de mest effektive hjelpeorganisasjonene:

# Slik gir du smartest



ALLE FOTO: SCANPIX

Har du som **nyttårsforsett å bli mer veldedig?** Her ser du hvilke hjelpeorganisasjoner det virkelig lønner seg å donere til – og hvem som bærer mer preg av å bedrive sysselsettingsvirksomhet.

**Det norske folk** er viden kjent for sin innsamlings- og giverglede. Men langt fra alle pengene som doneres går til gode formål. En stor andel forsvinner i administrasjonsutgifter og andre kostnader – og størrelsen på kostnadssluket varierer kraftig fra organisasjon til organisasjon.

Formålsprosentene (dvs. andelen av organisasjonens midler som oppgis å gå til formålet) som flere av de store hjelpeorganisasjonene oppgir i årsregnskapene sine, er dessuten kunstig høye på grunn av offentlige tilskudd og fiks bokføring.

Kapital har foretatt beregninger som viser hvilke hjelpeorganisasjoner som sørger for at mesteparten av pen-

gene du donerer går til gode formål. Tallenes tale er krystallklar:

**Norsk Folkehjelp, Hei Verden og Care Norge er blant hjelpeorganisasjonene i Norge som bruker private donasjoner mest effektivt.** Av hver hundrelapp som ble donert til disse organisasjonene i 2008, gikk rundt 90 kroner til gode formål.

I Støtteforeningen for kreftsyke barn, Redningsselskapet og Norsk Revmatikerforbund blir derimot minst halvparten av hundrelappen spist opp på veien.

Norges Røde Kors, som for øvrig har ti ansatte bare i presseavdelingen, brukte langt mer på administrasjon og anskaffelse av private midler i 2008

enn de greide å anskaffe utenom de offentlige tilskuddene. Dermed ender organisasjonen opp med en negativ formålsprosent.

## Oppblåst veldedighet

Kapital har i en lang serie artikler avslørt hvilket paradisk Norge er for såkalte grådigerer i veldedighetssam – privatpersoner i angivelig veldedige organisasjoner som beriker seg på pengeinnsamling ved å late som om pengene skal gå til trengende, mens de i det store og hele går til innsamlerne selv i form av utbytte, lønns- og administrasjonskostnader (se egen tekstboks side 17).

Desto viktigere er det for givene ▶

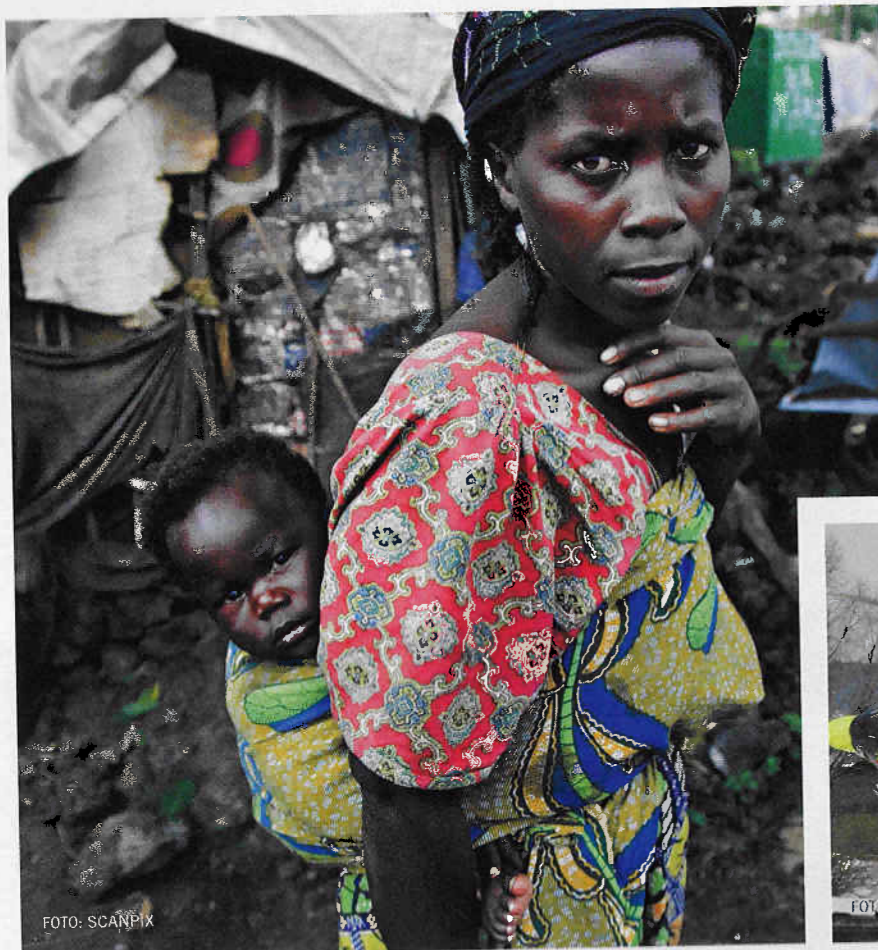


FOTO: SCANPIX



FOTO: SCANPIX



FOTO: SCANPIX



FOTO: DREAMSTIME



FOTO: SCANPIX



FOTO: SCANPIX

**PLAN, CARE ELLER NORSK FOLKEHJELP?** Å velge riktig hjelpeorganisasjon kan være en vanskelig avgjørelse. Kapitals oversikt viser deg hvem som gir

å være klar over at det finnes frivillige kontrollordninger og en rekke seriøse aktører. Det såkalte Innsamlingsregisteret, som ble åpnet i fjor høst og administreres av den offentlige godkjente Innsamlingskontrollen, skal sikre givernes innsikt i hvordan innsamlede midler brukes. Et av kravene som må oppfylles for å bli registrert, er at minst 65 prosent av innsamlede midler skal gå til formålet over tid (tre år).

Det nye registeret har imidlertid blitt kraftig kritisert i ulike medier. Ett av ankepunktene er at ikke alle seriøse aktører i bransjen er registrert der. Hverken Leger uten grenser eller Frelsesarmeen er med, selv om sistnevnte opererer med en formålsprosent på rundt 90.

Et annet – og kanskje viktigere – ankepunkt er at formålshallene som publiseres i Innsamlingsregisteret inkluderer offentlige tilskudd, som er mye billigere å "samle inn" (man trenger bare å søke) enn penger fra private personer og bedrifter. Dermed fremstår formålsprosenten for organisasjoner som får store offentlige tilskudd

ofte kunstig høy.

Slik kan for eksempel Flyktninghjelpen, som årlig mottar over 700 millioner kroner i offentlige tilskudd, skyte av høy formålsprosent – mens SOS-barnebyer, som mottar lite offentlig støtte, kommer dårligere ut, selv om en større andel av hver hundrelapp som doneres i det private markedet til SOS-barnebyer går til gode formål.

Kapital har imidlertid utarbeidet en modell som avdekker hvor effektive organisasjonene er hvis offentlige tilskudd og tilknyttede kostnader holdes utenfor beregningsgrunnlaget. Den gir et langt bedre bilde av organisasjonenes faktiske effektivitet, og er bedre egnet til å sammenligne de ulike organisasjonene.

#### Effektiv folkehjelp

Norsk Folkehjelp er oppsiktsvekkende nok best i klassen uavhengig av om offentlige tilskudd på over en halv milliard kroner inkluderes eller ikke. Av hver hundrelapp som ble donert i 2008, gikk 93 kroner til gode formål. Dermed fremstår organisasjonen som langt

mer effektiv enn samtlige av de andre.

– Vi har ikke noe ess i ermet eller noe lurt triks, men vi har ikke tradisjon for å bruke store midler på markedsføring eller kampanjearbeid. Vi har ikke hatt store egendrevne kampanjer, slik endel av de andre organisasjonene har, sier kommunikasjons-sjef Tor-Henrik Andersen i Norsk Folkehjelp.

En annen forklaring på den høye formålsprosenten er få nordmenn i staben.

– Vi har rundt 2.300 ansatte. Av disse vil jeg tippe at rundt 50 er utsendte nordmenn. Det betyr at personalkostnadene og driften av prosjektene er tilpasset kostnadene i landet vi opererer i. Dermed blir administrative kostnader relativt sett lavere enn for andre organisasjoner som har en større andel av personellet som utsendte nordmenn.

– Hvis man gir til dere, hjelper man også folk i mottagerlandet med å skaffe seg arbeid?

– Ja, det er et viktig poeng. Sånn sett øker det tilskuddet direkte til

most voldelighet for pengene.

lyteren i mottagerlandet. Men man må ikke bare se på hvem som er mest effektiv, man må også se på hva slags type prosjekter man ønsker å støtte, sier Andersen.

Hei Verden, Care Norge, ADRA Norge, Plan Norge, Den norske misjonsalliansen og Rådet for psykisk helse er også effektive. Alle hadde formålsprosent over 80 prosent, selv om offentlige tilskudd lukes ut.

For hver 100-lapp som ble donert til Redd Barna, Utviklingsfondet, Fadderbarnas Framtid og SOS-barnebyer gikk over 75 kroner til gode formål i 2008.

#### Oppfyller ikke kravet

Blant organisasjonene som kommer dårligst ut i Kapitals beregninger er Norges Røde Kors, Norsk Revmatikerforbund, Redningsselskapet, Støtteforeningen for kreftsyke barn, Nasjonalforeningen for folkehelse, Krefthforeningen, Norges Diabetesforbund, Norges Blindeforbund og Flyktninghjelpen. Alle havner under den fastsatte grensen på 65 prosent når offentlige tilskudd lukes ut.

Norges Røde Kors brukte, etter vår justering, omlag 130 millioner kroner på administrasjon og kostnader til anskaffelse av private midler i 2008 – langt mer enn de 87 millionene de selv anskaffet utenom de offentlige tilskuddene. At nettoinntektene de selv skaffet seg ble så lave, skyldes særlig et tap på foreningens fondsinvesteringer på 220 millioner kroner.

Dermed ender organisasjonen opp med en negativ formålsprosent – i motsetning til formålsprosenten på 86 prosent som er oppgitt i Innsamlingsregisteret.

Mens Innsamlingsregisteret beregner sin formålsprosent som kostnader til formål i forhold til totalt forbruk, ser Kapital på kostnadene ved markedsaktiviteter i forhold til inntektene fra de samme aktivitetene.

#### Mener alt er veldedig

Flyktninghjelpen er den organisasjonen i utvalget som får høyest offentlige tilskudd. I 2008 utgjorde offentlige tilskudd svimlende 737 millioner kroner, mens innsamlede midler og andre inntekter beløp seg til "bare" 40 millioner

kroner totalt.

Informasjonssjef i Flyktninghjelpen, Rolf A. Vestvik, forklarer at halvparten av inntektene er tilskudd fra Utenriksdepartementet.

– Det øvrige får vi fra en variert donorbase, blant annet fra EU. Innsamlede midler fra det norske markedet er bare en mindre del av våre totale inntekter – fra aktiviteter som artistgalla, faste givere og kalender-salg, sier han.

Dermed blir det ekstra viktig å luke ut inntekter og kostnader knyttet til de enorme tilskuddene, for å kunne si noe om effektiviteten på de markedsbaserte aktivitetene. Med Kapitals beregning faller formålsprosenten til 63 prosent – mot henholdsvis 94 som oppgitt av Innsamlingskontrollen.

– Inntektene som Kapital tar utgangspunkt i, er fra markedsaktiviteter mot "den vanlige nordmann". Vi har en lavere formålsprosent på slike aktiviteter enn på de 400 millionene som nordmenn gir over skatteseddelen. Der er formålsprosenten på 95 prosent, mens 63 prosent nok stemmer rimelig godt for markedsakti- ▶

vtetene, mener informasjonsdirektøren.

*Dere hamer med andre ord under kravet til registrering i Innsamlingsreglsteret?*

– Et slikt formålstall basert på inntekter vil svinge veldig med investeringsnivået. Når vi eksempelvis gjennomfører en artistgalla, som i 2008, så er det for å verve faddere som gir 200 kroner i måneden i mange år fremover. Investeringskostnaden tas imidlertid i sin helhet i 2008. Dermed blir prosenten lavere enn i et normalår, forklarer Vestvik.

Flyktninghjelpens regnskap avslører imidlertid at selv vår beregnede formålsprosent på 63 prosent nok egentlig burde vært lavere. Organisasjonen definerer nemlig kostnadene som går med til anskaffelse av offentlige tilskudd som "formål" – ikke som "kostnader til anskaffelse av midler", slik de burde ha blitt klassifisert.

"Alle ansatte i Flyktninghjelpen er ansatt for å oppfylle vårt formål, og kostnadene relatert til disse personene er fordelt på de ulike aktivitetene", heter det i årsregnskapet.

For 2008 utgjør totale lønnskostnader alene hele 370 millioner.

Vestvik bekrefter at organisasjonen også definerer lønn til personer som administrerer og følger opp tilskuddsordningene som formålskostnader.

– Det kommer inn under humanitære aktiviteter, sier han.

*– Går det med mye tid til anskaffelse og oppfølging av slike ordninger,*

*ikke under innsamling?*

– Det er riktig. Alt som har med problemene ute å gjøre kostnadsføres under humanitære aktiviteter. Både det å skaffe og å kontrollere pengene. Det vi har organisert som en egen del er selve markedsarbeidet – artistgalla, innsamling fra givere og kalendersalg her i Norge. Det føres under "kostnader til innsamling". I det store bildet

**– Jeg tror ikke at våre givere setter seg ned og sammenligner hvor mye av hver innsamlede krone som går til formålet eller forsvinner i administrasjon.**

Ernst Larsen, Redningsselskapet

*sammenlignet med annen innsamling?*

– Ja. Hovedkontoret bruker enormt med tid på å skrive søknader til UD og andre, og på å kontrollere pengebruken når pengene først har kommet inn.

*– Men kostnaden føres altså under formålsaktivitetene i regnskapet –*

har vi jo ikke noe annet enn offentlige tilskudd, selv om vi har en liten andel fra innsamling av midler, sier Vestvik.

Dersom vi korrigerer vårt regnestykke ved å anta at justeringen for kostnader til anskaffelse av offentlige tilskudd blir null, siden organisasjonen misvisende nok har oppgitt disse kostnadene som formål, blir Flyktninghjelpens formålsprosent for markedsaktiviteter faktisk negativ.

Hvis vi trekker ut de "ekstraordinære" kostnadene for artistgallaen i sin helhet, ender formålsprosenten på rundt ti prosent.

**Heldig tap for Redningsselskapet**

En av organisasjonene med tilsynelatende strålende formålseffektivitet er Redningsselskapet, som de senere årene har vært i hardt vær etter økonomisk rot og en rekke interne konflikter. Formålsprosenten er hele 145 prosent målt i forhold til totale inntekter og 76 prosent målt i forhold til forbrukte midler, ifølge Innsamlingskontrollens register.

At den høye formålsprosenten skyldes et tap på finansielle investeringer på nærmere 100 millioner kroner er kanskje ikke innlysende for den giverglade, på jakt etter gode formål. Fasiten ved utgangen av 2008 var en reduksjon av egenkapitalen på nærmere 190 millioner kroner for organisasjonen, etter et underskudd i samme størrelsesorden.

– I løpet av 2009 har vi tatt igjen halvparten av de verdiene vi tapte på markedsporteføljen i 2008 – og tapet er jo ikke realisert, understreker kommunikasjonssjef Ernst Larsen.

*– Er det ikke et paradoks at det store tapet på finansmidler gjør at dere kommer ut med en veldig god*

**Fakta: Norges mest - og minst - effektive hjelpeorganisasjoner**

	Kapitals formålsprosent eks. off. tilskudd	Formålsprosent inkl. off. tilskudd*	Off. tilskudd (1.000 NOK)
1. Norsk Folkehjelp	93	95	569.525
2. Hei Verden	90	90	1.650
3. Care Norge	89	94	79.943
4. ADRA Norge	86	91	8.424
5. Plan Norge	83	84	29.550
6. Den norske misjonsalliansen	81	85	31.031
6. Rådet for psykisk helse	81	85	13.327
7. Redd Barna	79	85	221.386
7. Utviklingsfondet	79	92	55.731
7. Fadderbarnas Framtid	79	79	750
8. SOS-barnebyer	77	78	19.724
9. Kirkens Nødhjelp	73	88	488.218
9. Amnesty	73	73	0
9. FORUT	73	85	37.316
10. Strømmestiftelsen	72	81	54.546
11. Regnskogfondet	71	91	84.361
12. UNICEF Norge	70	84	4.911
13. Stiftelsen Norsk Luftambulans	69	69	0
14. Caritas Norge	67	91	38.224
15. Norges Blindeforbund	64	71	53.721
16. Norges Diabetesforbund	63	61	8.118
16. Flyktninghjelpen	63	94	736.800
17. Nasjonalforeningen for folkehelse	59	58	5.194
18. Kreftforeningen	57	85	1.260
19. Støtteforeningen for Kreftsyrke Barn	50	61	1.067
20. Redningsselskapet	43	76	40.500
21. Norsk Revmatikerforbund	36	48	7.909
22. Norges Røde Kors	-49	86	444.667

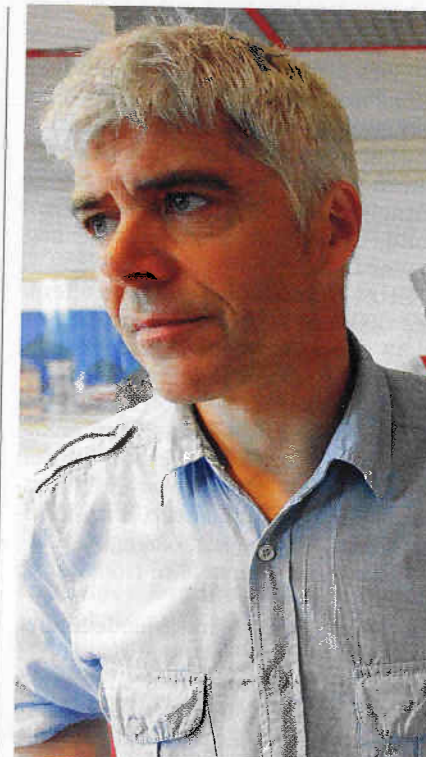
\* Av forbrukte midler



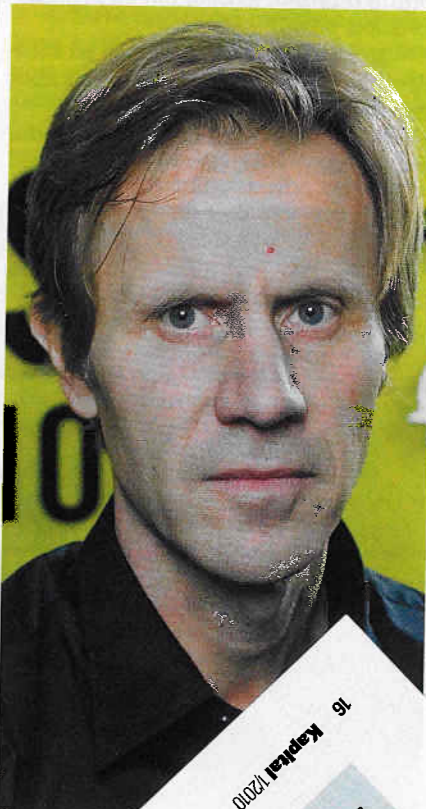
**IKKE SÅ EFFEKTIVT LIKEVEL:** Formålsprosenten Flyktninghjelpen opererer med, fremstår kunstig høy på grunn av offentlige tilskudd og fiks bokføring. Her ser vi generalsekretær Elisabeth Rasmussen.



**BLANT DE BESTE:** Plan Norge, her representert ved generalsekretær Helen Bjørnøy, sørger for at over 80 kroner av hver donerte hundrelapp går til formålet.



**BEST I KLASSEN:** Norsk Folkehjelp, her representert ved generalsekretær Petter Eide, fremstår som mer effektiv enn andre hjelpeorganisasjoner. FOTO: SCANPIX



**BLANT DE P...** donert til målet. Ege... Statlige til...

formålsprosent på Innsamlingskontrollens hjemmesider?

- Det forteller oss bare at det ikke finnes noen enkle måter å gjøre slike beregninger på. Enhver organisasjon er unik og har aktiviteter som er lite sammenlignbare. Det beste hadde antagelig vært å stille krav til hver enkelt innsamlingsaktivitet for seg, mener Larsen.

Etter Kapitals justering for offentlige tilskudd faller formålsprosenten til 43 prosent. Dermed havner også Redningsselskapet under kravet.

- Vi ligger under 65 prosent, fordi mye av vår aktivitet ikke er innsamling. Veldig mye av kostnadene i posten "innsamling av midler" er egentlig kostnader til forretningsdrift, som medlemsaktiviteter og småbåtregisteret.

- Så dere trenger ikke ligge på 65 prosent?

- Vi lever ikke av innsamlede midler, og mesteparten av våre utgifter er ikke knyttet til innsamling. Hvis normen er at minst 65 prosent skal gå til formålet, så gjelder det for de enkelte innsamlingsaktiviteter, men ikke alle våre aktiviteter.

- Du mener at med Redningsselskapets aktiviteter vil det ikke være mulig å oppnå kravet om en formålsprosent på 65?

- Nei. Ikke hvis man skal se på totaliteten av hva Redningsselskapet driver med.

- Men for de som gir penger er det vel egentlig mest interessant å se på



**HALVPARTEN FORSVINNER:** Av hver hundrelapp som ble donert til Redningsselskapet i 2008 gikk under halvparten til formålet. Her ser vi generalsekretær Øyvind Stene og innsamlingsleder for bøsseaksjonen 2009 Hanne LIn Prestegård. FOTO: REDNINGSSKAPET

hvor mye av det de gir som går til formålet?

- Jeg tror ikke at våre givere setter seg ned og sammenligner hvor mye av hver innsamlede krone som går til formålet eller forsvinner i administrasjon. Jeg tror det viktigste er at de ser at Redningsselskapet fungerer.

- Du tror ikke folk er opptatt av hvor mange kroner pr. hundrelapp, som faktisk går til formålet?

- Nei. Jeg tror at de er mest opptatt av at formålet de gir til fungerer etter hensikten. At vi er tilstede 24 timer i døgnet langs kysten og berger folk som er i havsnød.

- Men er ikke nettopp hensikten med å publisere slike forholdstall på hjemmesidene til Innsamlingskontrollen at givne skal kunne sammenligne orga-

nisasjonene på formålsoppnåelse?

- Jo. Og vi kommer relativt dårlig ut der, det ser vi. Men vi tror ikke at det er med på å ødelegge folks ønske eller glede ved å gi til oss. Det viktigste er at vi gjennom Innsamlingskontrollen viser åpenhet om det vi holder på med. Vi vet at vi ikke har noe å skjemes over. Vi viser jo frem tallene, understreker Larsen.

**- Vi var for ærlige**

Norsk Revmatikerforbund, som er oppført med en formålsprosent på 48 prosent i Innsamlingsregisteret, ender på beskjedne 36 prosent når offentlige tilskudd ekskluderes.

Avdelingssjef for marked og informasjon i Revmatikerforbundet, Sesilie Halland, forklarer den magre prosenten med en regnskapsmessig glipp.

- Regnskapet for 2008 ble sendt til Brønnøysund før Innsamlingsloven og dens krav kom - og så ble det godkjente regnskapet sendt til Innsamlingskontrollen, sier Halland.

- Hva mener du med det?

- At vi har vært vel ærlige. Norsk Revmatikerforbund har nemlig klassifisert 3,7 millioner kroner som "kostnader til anskaffelse av midler" mens disse egentlig var "kostnader til organisasjonens formål". Derfor kommer vi dårligere ut enn det som er realiteten, forklarer hun og fortsetter:

- Innsamlingsloven trådte ikke i kraft før 1. juli 2009, så det var ikke de samme kravene til tallene da. Alle organisasjonenes regnskaper for 2008 er satt opp før innsamlingsloven ble gjeldende.

- Du tenker på kravet om en formålsprosent på minimum 65 prosent?

- Ja.

- Er ikke medlemmenes regnskaper uansett ført etter den samme gjeldende

**Kapitals svarteliste**

I en lang serie artikler siden 2005 har Kapital avslørt hvilket paradisi Norge er for grådige innsamlere i angivelig veldedige organisasjoner. Her er en oppsummering av organisasjonene Kapital har advart mot:

- ✓ Stiftelsen Sofienlund/Lottcon. Later som om pengene de samler inn via loddsalg går uavkortet til Cato-senteret, mens kanskje to-tre prosent gjør det.
- ✓ Visjon Bibel Center/VBC-Nødhjelp. Ikke mulig å avlese en eneste pengegave i regnskapet. Stiftelsestilsynet har i ettertid åpnet tilsynssak.
- ✓ Salgskontoret Horten. Selger overpriset kontorutstyr til bedrifter for angivelig å gi overskuddet til humanitære organisasjoner. Kun 20 prosent gis til formålet, mens de to eierne av bedriften er blitt mangemillionærer.
- ✓ Fulfilment. Samler inn for flere veldedige organisasjoner, men spiser selv opp mesteparten av kaken. Hovedaksjonæren hever alene over seks millioner kroner i året.
- ✓ Child Africa. Stiftelse med nære bånd til omstridte MLM-selskaper og en bakmann som er straffedømt.
- ✓ Tønsberg Kundeservice. Selger overpriset kontorutstyr til bedrifter for angivelig å gi overskuddet til veldedige organisasjoner. I beste fall tilfaller seks prosent av omsetningen veldedige formål, mens eierne er blitt millionærer.
- ✓ Stiftelsen Den hjelpende hånd/The Helping Hand of Norway/Ambulanseprosjektet. Nektet å oppgi hvor mye som tilfaller formålet, og har ikke levert regnskaper, selv om stiftelsen er pålagt det. Bakmannen Jan Granlund er i ettertid dømt til fengsel og avslørt som seriekriminell.
- ✓ Norsk Omsorg Forbund. Lot som om de samlet inn penger til kreftsyke barn på frivillig basis, mens bare smuler tilfaller formålet. Bakmannen er tiltalt for grov utroskap.
- ✓ Foreningen Stoff til Ettertanke/Magasinet Forlaget/Bolar Gruppen. I beste fall 17 prosent havnet i nærheten av formålet. Foreningen ble slettet i slutten av 2006.
- ✓ Krimfor/Etterlyst. Ikke mulig å avlese en eneste pengegave i regnskapet. En politimann som følger søg misbrukt har anmeldt bakmannen for bedrageri.
- ✓ Teledeal/Barn i våre hender/Barn på Norske Sykehus/Nødhjelpen. Nå nedlagt. I beste fall har bare smuler tilfallt formålene.
- ✓ Omsorg Stiftelsen og etterfølgeren Barne Stiftelsen og deretter Barnas Stiftelse/Stiftelsen Barneaksjonen. I 2004 utgjorde utdelte midler kun 5,5 prosent av innsamlet beløp. Gikk likevel konkurs.
- ✓ Ambulansestiftelsen Norge. Avviklet i 2007. Maks 20 prosent tilfallt formålet.
- ✓ School 4 life/Trustline. Later som om de er veldedige og samler inn penger til vanskeligstilte barn, mens telefonselgerne i realiteten samler inn til seg selv.
- ✓ Norgeshjelpen. Sender ut tøysegioer og later som om de hjelper hundrevis av fattige barn i Øst-Europa hver dag. Det er ren bløff.
- ✓ Mentor Humanica. Opprettet et 20-talls tøyseorganisasjoner. I dag er de fleste slettet.
- ✓ Norstiftelsen. Samler inn penger til fattige barn i Thailand, men ikke fem øre har gått til barna. Stiftelsestilsynet har åpnet tilsynssak. I ettertid er stiftelsen avviklet.
- ✓ Stiftelsen Kidlink. Trikset til seg millioentilskudd fra Norad som den ikke hadde krav på. Nå har stiftelsen slått seg selv konkurs. Norad har politianmeldt tidligere daglig leder for grovt bedrageri.
- ✓ Redde gatebarna/Hjelp gatebarna/Direkt hjelp från hjärta till hjärta. En rumensk storfamilie hevder de samler inn penger til rumenske gatebarn, men det svenske innsamlingsrådet advarete.

Kapital har ingen informasjon som tilsier at noen av disse senere har lagt om driften i mindre grådige retning. Velg heller å gi til seriøse organisasjoner.

regnskapsstandard og kontrollert av revisor?

- Jo. Det er i alle fall det Innsamlingskontrollen legger til grunn. Men å se på 2008-tallene til organisasjonene er litt urettferdig, for det var ingen som forholdt seg til det kravet da regnskapene ble ført.

- Men for 2009 må dere opp på 65 prosent i formålsoppnåelse?

- Ja. Det må vi. Og det har vi bevisst at vi vil klare overfor Innsamlingskontrollen.

- Så du mener at organisasjonene ikke har vært så opptatt av å oppnå en formålsprosent på 65 prosent, da de førte regnskapene for tidligere år?

- Nei. Og det finnes jo sikkert kreative måter å få opp prosenten på. Det handler om hvorvidt en administrativ stilling defineres som en kostnad til formålet eller innsamling av penger. Og selv om det står klare ting i retningslinjene, så er det helt klart rom for skjønn, sier hun.

Justerer vi vår beregning for feilklassifiseringen - ender formålsprosenten på 44 prosent. For de som er registrert i Innsamlingskontrollens register er det imidlertid avgjørende hvorvidt kostnader defineres som "til formål" eller "til innsamling".

- Dere har altså definert for mye som kostnader til innsamling - noe som svekker formålsprosenten slik den beregnes av Innsamlingskontrollen?

- Det er riktig. Problemet vårt i dag er at vi har definert våre kostnader så korrekt som bare mulig, og derfor ender opp med en dårlig formålsprosent. Men vi kunne altså ha definert mer av våre kostnader som "kostnader til formål", dersom vi hadde tenkt på det.

- Men undergraver ikke det hele systemet - poenget er jo å vise den faktiske formålsprosenten, mens effekten blir at alle vil justere seg over 65 prosent?

- Jo. Til en viss grad blir det effekten.

- Er det dermed slik at tallene som ligger ute i dag, favoriserer de av organisasjonene som har store offentlige tilskudd?

- Ja. Det er det helt klart at det gjør. Det er så lite kostnader ved å skaffe de pengene - nesten ingen ting, så fem-prosenten dere legger til grunn (se egen boks om metode, red. anm) er nok et maksimalnivå. Det svir også for oss dersom tilskuddene lukes ut, men ikke i samme grad som for dem som får 100 millioner i statlige tilskudd, mener Halland.

**Slik unngår du grådige innsamlere**

Her er noen få og enkle kjøregler for hvordan du sikrer at mest mulig av pengene du donerer tilfaller formålet.

✓ **Ikke fall for tilfeldige telefonoppringninger**

Hvis du gir penger gjennom telefonselgere, risikerer du at et telemarketingsselskap stikker av gårde med brorparten av midlene. Gi heller pengene direkte til organisasjonen.

✓ **Sjekk ut organisasjonen før du gir**

Om du gir til kjente organisasjoner eller de som er godkjent av Innsamlingskontrollen, er i utgangspunktet endel sikkerhetskrav oppfylt.

Innsamlingskontrollen/Innsamlingsregisteret kan langt fra garantere at alt er i samsvar med det folk mener er rett og rimelig, men en organisasjon som er registrert der er i det minste en skikkelig organisasjon med vedtekter, et styre og en revisor (liste over medlemmene og informasjon om organisasjonene finnes på www.innsamlingskontrollen.no).

✓ **Still kontrollspørsmål**

Spør organisasjonen og undersøk hvor stor del av de innsamlede midlene som forsvinner i kostnadssluket og hvor mye som tilfaller formålet før du gir.

✓ **Velg støtteform med omhu**

Hvor mye som tilfaller formålet avhenger ikke bare av organisasjonen, men også av støtteform. Det mest effektive er å sette pengene direkte inn på en konto hos organisasjonen. Tilsvarende mottar høyst sannsynlig målgruppen mer hvis du gir en hundrelapp til en bøssebærer istedenfor å kjøpe overprisede julekort, kopipapir eller kaffe for en hundrings.

